

Billund Landdistriktsråd (BLDR)

Årsmøde

og foredrag om seniorbofællesskaber

Tid:	Onsdag d. 27. april 2022, kl. 19.00.
Hvor:	Mikrohallen i Vesterhede, 7250 Hejnsvig
REFERAT	
1	<p>Valg af ordstyrer. Kurt Jensen, Sdr. Omme.</p>
2	<p>Valg af stemmetællere og referent. Stemmetællere ikke valgt. Referent: Holger Folkmann Villumsen.</p>
3	<p>Formandens beretning.</p> <p>De sidste to årsmøder i 2020 og 2021 har været aflyst på grund af Corona. Derfor omfatter denne beretning årene 2019-2021. Selvom landet i perioder har været lukket delvist ned, har der alligevel været stor aktivitet i BLDR i de forløbne år.</p> <p>Faktuel består BLDR stadigvæk af 8 lokalområder fra Billund Kommune. Vi har i løbet af årene afholdt møde cirka hver anden-tredje måned, kun lidt afbrudt af Corona, hvor hvert lokalsamfund, udover forskelligt samarbejdsstof, også har kunnet fremlægge de aktiviteter, som lokalt er foregået i løbet af året.</p> <p>Jeg har grundet det lange tidsforløb, af hensyn til overblikket, valgt at lave beretningen kronologisk i stedet for emneorienteret.</p> <p>I løbet af 2019-2020 har vi som landdistriktsråd været omkring behandlingen af følgende områder:</p> <p>2019</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstart på snakken om etablering af et saneringsudvalg. • Møde med ØK handlede om ønsket om en fremtidig turismeindsats, hvor BLDR igangsatte en rapport om emnet. • Endvidere ønsket om etablering af udlejningsboliger i alle lokalområder i Billund Kommune. Det må vi sige nu er lykkedes. • ØK havde et ønske om at landdistriktspuljen fremover blev administreret af BLDR. Det er nu virkelighed. • Hele BLDR var i oktober 2019 på inspirationstur til Rødding på Salling. • Planer for stier for sammenbinding af hele Billund Kommune planlægges i Teknisk. Disse er nu enten gennemført eller står for at blive det. <p>2020</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilskuddet til hvert lokalsamfund forhøjes og gradueres i 3 beløbsstørrelser, så de større bysamfund modtager større tilskud end de små bysamfund. • Vedtægter for saneringsudvalget udarbejdes og vedtages. • Arbejdet med kommuneplanen giver anledning til et ønske fra BLDR om en sidestilling af alle 8 lokalområder. I første omgang var de 3 mindste lokalsamfund glemt.

- Planlægning af CoC-legepladser påbegyndes.
- 2021**
- CoC-legepladser etableres i 3 lokalområder.
 - Landdistriktspuljen skæres ned med 300.000 kr. efter at BLDR havde bevilget tilskud til projekter med efterfølgende usikkerhed om størrelsen på puljen. Landdistriktspuljen får 2 årlige ansøgningsdatoer, 15. marts og 15. nov. Der opstår et ønske om at ændre ansøgningskemaerne, så de ikke fremtræder så komplekse.
 - Efteråret byder på kommunalvalg. BLDR planlægger i den sammenhæng at lave et valgmøde med fokus på landdistrikterne. På dette valgmøde og efterfølgende valgmøder sættes fokus på: Turisme i landområderne med anmodning om etablering af et §17,stk.4-udvalg, byggemodning i alle lokalområderne og behovet for at få lavet en revision af den 7 år gamle landdistriktspolitik. Aktuelt har vi haft det første møde i forhold til turisme, og byrådet skal nu beslutte om der bliver etableret et §17,stk.4-udvalg. Efter deltagelse i et seminar i april-2022 vedrørende udvikling af turismeområdet i Trekantområdet ser det ud til, at dette samarbejde også har noget at byde på. Næste skridt bliver at afdække, hvor Kolding og Vejle kommuner er med deres turismeudvikling i landdistriktsammenhæng.
 - Kommuneplanen kommer tilbage. Vi kan konstatere, at vi ikke er blevet hørt i forhold til et ønske om en ens beskrivelse af landdistrikterne.
 - BLDR færdiggør selv en genstartsrapport og overtager, på grund af sygdom hos hidtidig konsulent, udarbejdelsen af rapporten om udvikling af turisme i landområderne. Rapporten skal være færdig medio 2022.
 - Saneringsudvalget foreslår skærpede retningslinjer for internt samarbejde med kommunen angående saneringsmodne bygninger.

Jeg synes, efter en opsummering af ovenstående, at vi på en lang række områder er nået i mål, og at vi også kan se frem til, at blandt andet vores ønsker om at arbejde vedrørende turismeudvikling og at få revideret landdistriktspolitikken, ser ud til at blive hørt. Vedrørende revision af landdistriktspolitikken peger de sidste informationer på, at Billund Kommune ønsker en anden form for revision end udarbejdelse af en egentlig ny landdistriktspolitik. Det bliver afklaret i nær fremtid.

Også i år skal der lyde en stor tak til dig, Holger, for at du vedligeholder vores hjemmeside så flot. Også tak for at du sagde ja til at gøre turismerapporten færdig, så vi har et grundlag og en fælles viden, inden vi skal deltage i arbejdet med turisme. Endvidere tak for arbejdet som sekretær med alle udsendelserne. Når dette er sagt også tak til Jørgen for trofast kasserertjeneste, siden vi startede i 2006. Som I alle ved fratrådte Jørgen på grund af sygdom her i foråret 2022, så tak også til Lona for at have overtaget posten. Sidst men ikke mindst tak til Ole for inspirerende næstformandsamarbejde og din stadig stædige vilje til at komme til møder på alle mulige og umulige tidspunkter med kort varsel, samt altid at ville og kunne mene noget om de aktuelle ting, som rører sig.

Til sidst tak til jer alle for det store engagement I alle udviser både i forhold til det lokale arbejde hjemme hos jer selv og vores fælles arbejde i BLDR. Sammenhængskraften i dette arbejde er uvurderlig ikke bare for os selv, men også for den fremtidige udvikling i hele Billund Kommune.

Det skal være mit fortsatte håb, at både lokalområderne og Landdistriktsrådet, og dermed Billund Kommune, også fremover må nyde godt af vores fælles engagement, og at det også fremover må lykkes at tænke hele kommunen, såvel land som by, ind i vores arbejde.

Også i år kunne jeg have et overordnet ønske til fremtiden – både den nære fremtid og den lidt længere ude i horisonten – i form af, at vi som landdistriktsråd og lokalråd fremover må opleve, at vores samarbejde med Billund Kommune kommer i faste rammer igen. Aktuelt er vi alle glade for igen at have vores faste landdistriktskoordinator, Mette Vagner Rasmussen, tilbage efter endt barselsorlov.

Kun ved stadig at være helt tydelig på vore behov bliver vi i stand til konstruktivt at kunne tage imod den udstrakte hånd, som Billund Kommune, alt andet lige, har rakt os de senere

	<p>år. Udfordringen bliver således at docere vore egne lokale ressourcer på en måde, så der på sigt bliver tale om et udviklende og kvalitativt samarbejde mellem vore lokalområder og Billund Kommune. For frivilliges tid og reserver har jo også en grænse. Håber I kan finde disse ressourcer også i fremtiden.</p> <p>Debat: Årsmødet godkendte formandens beretning.</p>
4	<p>Kassererens beretning.</p> <p>Lona Linding har for få måneder siden overtaget kassererposten efter Jørgen Svanberg, der er udtrådt af landdistriktsrådet. Lona Linding fremlagde regnskabet for 2021 Årets overskud er 18.510,65 DKK. Kassebeholdningen var 75.370,99 DKK den 31-12-2021.</p> <p>Debat: Vedrørende saneringspuljen understregedes vigtigheden af at have opdaterede lister over saneringsmodne huse. Årsmødet godkendte kasserens beretning.</p>
5	<p>Indkomne forslag.</p> <p>Ingen.</p>
6	<p>Valg af to revisorer og en revisorsuppleant.</p> <p>Revisorer: Charlotte Kastrup Larsen genvalgt. Elly Christensen valgt. Suppleant: Sanne Kruse, Stenderup-Krogager.</p>
7	<p>Eventuelt.</p> <p>Ole Gram: Vi afholder generalforsamlingen som aftenens sidste punkt, men det bør nok være aftenens første punkt. Vi ser gerne at politikerne også er til stede under dette punkt og frem for alt hører beretningen.</p>

Cirka 25 deltagere havde fundet vej til årsmødet.

Aftenen indeholdt også to foredrag om temaet Seniorbofællesskaber i landområderne. [Se mere nedenfor.](#)

Før årsmødet

Temamøde: Seniorbofællesskaber i landområderne.

1. Antropolog Max Pedersen, Statens Byggeforskningsinstitut.

- Seniorbofællesskabernes historie.

Idé: Opstod i 1970'ernes København, hvor en række enlige ældre kvinder ønskede bedre naboskab og at undgå ensomhed i alderdommen. Boformen opstod efter folkeligt pres nedenfra, men nye byggerier opføres nu i højere grad efter overordnet planlægning af specialister – i samarbejde med de fremtidige beboere.

Definition: Et afgrænset område med et fællesskab, som alle har ret til at benytte. Der er en ekstraudgift til fælleshus, med mindre de egne bolig er reduceret så meget at der frigøres midler til finansiering af fælleshuset. Alle har en selvstændig bolig og adgang til et fælleshus. Indbyggerne er over 50 år og har ingen børn.

Efter et langt tilløb etableredes det første seniorbofællesskab 1987 i Mjølnerparken, som den gang var nybygget. Det var indrettet i et etagebyggeri med 18 lejligheder, hvor af den ene anvendtes som fællesareal. I dag er der ca. 300 seniorbofællesskaber i Danmark.

- Deres arkitektur, størrelse, ejerformer mv.

Alle boligformer anvendes. 85 % er fritliggende huse, rækkehuse og klyngehuse med fælleshus i midten. 15 % er etagehuse med fællesarealer, der ud over indendørsarealer også kan være brede svalegange. Med andre ord er der ingen fast skabelon ud over, at alle beboere har en selvstændig bolig og andel i et fælleshus, som kan være indrettet med køkken, fællesarealer til møder og andre aktiviteter samt overnatningsrum til gæster.

Det mindste bofællesskab har 8 boliger og det største har 96 boliger.

Arealerne er gerne i størrelserne 65, 80, 90 og 100 m².

I mange år var 65 % af boligerne alment ejede, 30 % andelsboliger og 5 % privatejede. I dag er måske 50 % privatejede.

- Årsager til at flytte i seniorbofællesskab.

Behov for fællesskab og samvær eller undgåelse af ensomhed, hvilket er en strategisk og rationel beslutning. Beboerne holder øje med hinanden på den konstruktive måde.

Ved indflytningen har kun 6 % tidligere boet i kollektiv. 62 % er kvinder og 38 % mænd. De fleste mænd er ved ankomsten gift. Kun få enlige mænd flytter ind, og deres selskab er eftertragtet. 79 % flytter mindre end 10 km til den nye bolig, medens 10 % flytter mere end 50 km. 77 % kommer fra en ejerbolig.

- Hverdagen i bofællesskaberne.

97 % af bofællesskaberne har fællesspisning, ofte 1-2 gange pr måned. Maden tilberedes oftest i fælleshuset, men der ses også eksempler på, at den bestilles fra ekstern leverandør.

Fælles motion, gåture og gymnastik.

Aktiviteterne er fester, foredrag, film og landskampe, kortspil. Det spontane samvær opstår mestendels på fællesarealerne med varighed fra et minut og opefter.

Fællesskabet har ansvar for løsning af visse opgaver, som typisk er rengøring af fælleshuset, hækklipning og snerydning, som ekstern entreprenør også kan hyres til.

- Organisering.

Bestyrelse og udvalg for aktiviteter, fx aktivitetsudvalg, haveudvalg, visitationsudvalg. Der er også set eksempler på op til 10 udvalg, herunder et flaghejsningsudvalg.

- Solidaritet og grænser for gensidig hjælp.

Kun meget få beboere hjælper andre beboere med private eller meget private udfordringer som eksempel økonomihåndtering eller personlig hygiejne, men det forekommer.

Hjælp ydes i højere grad til kørsel, indkøb, betjening af pc og smartphone, opgaver i hus og have eller følge til undersøgelser i sundhedssektoren.

98 % føler sig trygge, 0 % føler sig utrygge og 2 % har ingen holdning til spørgsmål om tryghed.

Seniorfællesskabet fortrænger ikke gamle venner og familie. Kun få savner børnefamilier som naboer.

Danske seniorboliger er integreret i almindelige boligkvarterer – modsat de amerikanske, som har mindst 200 beboere og er sikret med en omkransende mur og en vagt.

- Udfordringer.

Behovet for seniorboliger er langt større end udbuddet. Årligt viser 100.000 interesse for muligheden, men der bygges årligt kun omkring 1.000 nye seniorboliger.

- Seniorbofællesskaber og andre typer seniorboliger i fremtiden.

Der er ingen dokumentation for at få et længere liv ved at bo i seniorfællesskab, men mange tror det. 95 % af indbyggerne er meget tilfredse.

Der vil nok opstå fællesskaber med mere end 100 boliger.

Flere private ejerskaber vinder frem.

Eksklusive fællesskaber er på vej med fx reception, restaurant, servicepersonale, hjemmepleje.

Ny arkitektur med glasoverdækkede fællesarealer, atriumgårde.

Der er set et eksempel på ombygning af et almindeligt hus til brug for et mikrofællesskab.

- Fra debatten:

Der bør være et bredt udvalg af boligmuligheder i størrelser og prisniveauer.

I dag vil de fleste (65 %) bo til leje.

Meget få flytter ud. De fleste er godt forberedte før indflytning, da de arrangerer studiekredse, hvilket sikrer at beboerne er tilpassede før indflytning i et nyetableret fællesskab.

- Bog af Max Pedersen: Det store eksperiment. Hverdagsliv i seniorbofællesskaberne. SBI / Statens Byggeforskningsinstitut 2013. 165 sider. Set til 240 DKK.

2. Arkitekt Trine Mouritsen, Ginnerup-arkitekter, Horsens

- Arealfordeling, privat boligareal vs. fælleshus.

Eksempler gennemgået, fx placering af 30 boliger på en grund.

- Indretningsværdier til boligdisponering (åben, fleksibel, tilgængelige, gennemlyste boliger mv.)

Lad beboerne skabe byggeriet. I første fase spørges og høres deltagerne, hvorefter en styregruppe træffer beslutninger. Dermed er fællesskabet mellem beboerne sikret før indflytning, og der er ligeledes sikret forståelse af, hvad de enkelte elementer koster. Der går almindeligvis fem år fra idé til indflytning.

Eksempel på udskillelsesproces til 30 boliger: 160 deltog i det første infomøde. 80 medvirkede i idéudviklingen, hvorefter flere faldt fra undervejs i beslutningsprocessen. Da det endelige resultat stod klar skulle boligerne fordeles, og her kan alle ikke nødvendigvis få det ønskede, hvor efter flere falder fra.

Alle byggerier er indrettet sådan, at boligernes hoveddør vender mod centrum og fælleshuset. Parkering sker uden for boligområdet, men nogle fællesskaber har brede stier, hvilket muliggør kørsel til døren med indkøb og flyttebil – hvilket er ikke godt, når de benyttes af pizzabude.

- Anvendelse af fælleshuset.

Der er mange muligheder for variation. Der kan være arealer til spisning, køkken (anretter eller fuldt udrustet), sofagrupper til hygge, mødelokaler i forskellige størrelser og soverum til gæster. Et fælleshus behøver ikke indeholde alle disse elementer, eller det kan tegnes med mulighed for udvidelse.

- Udearealerne.

Kan ud over stier indrettes med urtehaver, prydhaver, hække, plæner og areal til dyr. Dyr nævnes ofte i idéfasen men er sjældent med i det færdige resultat. Hække kan blive et problem at vedligeholde, og de må kun være så høje, at der kan samtales hen over dem. Privatliv opnås ved at placere sig på den side af huset, der vender bort fra fællesområdet.